

М. В. Олашин

Потушняк Федір Михайлович

ПОТУШНЯК Федір Михайлович (27. 02. 1910, с. Осій, нині Хустського р-ну Закарпатської обл. — 12. 02. 1960, Ужгород) — етнограф, археолог, філософ, письменник. Член Спілки письменників України (1946). Закінчив Берегівську руську (українську) гімназію (нині Закарпатська обл., 1930), філософський факультет (спеціальність — «українська мова та література») Карлового університету в Празі (1937). Відтоді учителював на Закарпатті. Був мобілізований до чехо-словацької армії, деякий час знаходився у таборі для військовополонених поблизу Берліна. Працював бібліотекарем у м. Брно (нині Чехія), брав участь в укладенні етнографічного атласу Угорщини. Від 1941 — секретар «Подкарпатського общества наук» (Ужгород). У травні 1944 мобілізований до угорської армії, у серпні того ж року здався у радянський полон. Після звільнення призначений секретарем Станіславської контори «Заготзерно» (нині Івано-Франківськ); від 1945 — завідувач відділу побуту і культури г. «Закарпатська Україна» (Ужгород); від 1946 — в Ужгородському університеті: 1948—60 — доцент кафедри загальної історії. Досліджував демонологію, історичну географію, філософію, археологію Закарпаття. Автор наукових праць «Огень в народних віруваннях» (1941), «Вода, земля и воздух в народних вірованнях» (1942), «Археологічні знахідки бронзового та залізного віку на Закарпатті» (1958), «Я і безконечність: Нариси історії філософії Закарпаття» (2003; усі — Ужгород). Літературну діяльність розпочав у 2-й половині 1920-х рр., перші поезії опублікував у часописах «Пчілка», «Наш рідний край», «Підкарпатська Русь», «Говерла», «Студентський альманах» та ін. Також писав поезії у прозі та романи з рисами символізму, імпресіонізму, сюрреалізму, за що зазнав звинувачень в «українському буржуазному націоналізмі» та «поклонінні перед Заходом». Автор поетичних збірок «Далекі вогні» (Іршава, 1934), «Хвилини вічності» (Уж., 1936; 2000),

«Можливості» (Севлюш, 1939), «На білих скалах» (1941), «Кристали» (1942), «Терези вічності» (1944), «Хвилини вічності» (2000), збірок оповідань «Земля» (1938), «Оповідання» (1942), «Гріх та інші оповідання» (1944), «В долині синьої ріки» (1957), «Честь роду» (1973), «Твори» (1980), збірки поезії та драми «Мій сад» (2007; усі — Ужгород), роману «Повінь» (Уж., 1959; 1985; К., 1965; 1981; російською мовою — Москва, 1962). Також перекладав художні твори з англійської, італійської, німецької, польської, угорської, французької мов. 1995 засновано Закарпатську обласну літературну премію імені П., 2011 Закарпатській обласній універсальній бібліотеці присвоєно його ім'я. Меморіальні дошки П. встановлено в Ужгороді та м. Берегове.

Рекомендована література

1. Микитась В. Ф. М. Потушняк. 1961;
2. Попович І., Кобаль Й., Потушняк М. Археологічні дослідження Федора Потушняка. 2000;
3. Науково-педагогічна діяльність та літературна творчість Федора Потушняка: До 90-річчя від дня народж. 2001;
4. Голомб Л. Поетична творчість Федора Потушняка. 2001;
5. Тиводар М. П. Життя і наукові пошуки Федора Потушняка. 2005, 2010;
6. Науковий і мистецький світ Федора Потушняка: Мат. міжнар. наук. конф., присвяч. 100-річчю від дня народж. видат. укр. письменника і вченого. 2010;
7. Федір Потушняк: До 100-річчя від дня народження: Бібліогр. покажч. 2010 (усі — Ужгород).

Бібліографічний опис:

Потушняк Федір Михайлович / М. В. Олашин // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2023. – Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-879529>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).